

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»

Відділення № 3 Бізнес-комунікацій, права та туризму.
Циклова комісія «Соціально-юридичних дисциплін»

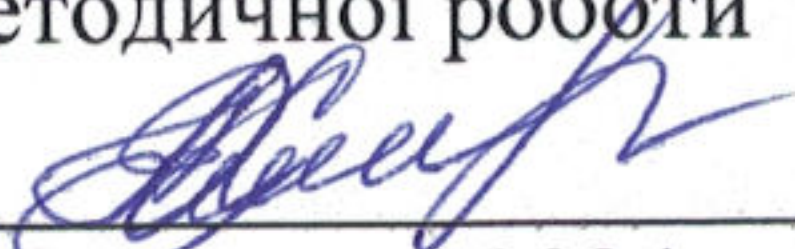
ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчальної
роботи

 /Ніна ГРИШКО/
«29» серпня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчально-
методичної роботи

 /Альона ХЕБДА/
«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ»

Освітньо-професійна програма: « Журналістика»

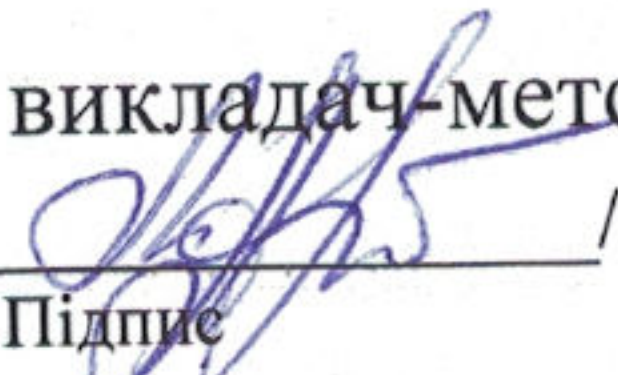
Галузь знань: 06 « Журналістика»

Спеціальність: 061 « Журналістика »

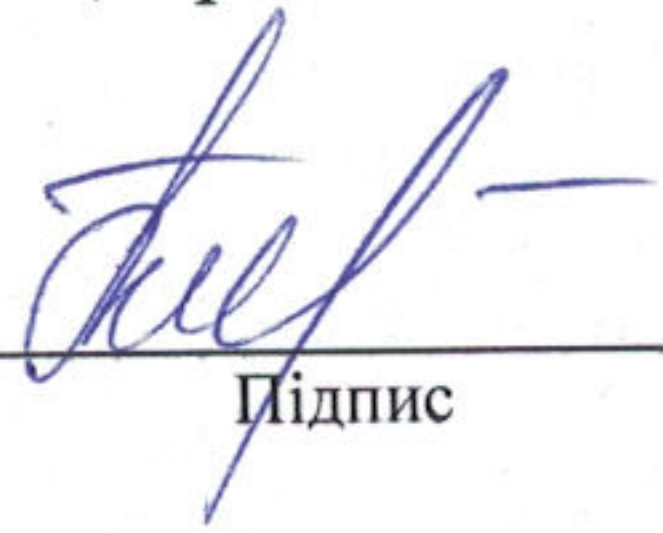
Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	6	90/3	17	34	—	39		-	залік

КИЇВ
2024- 2025 н.р.

Робочу програму навчальної дисципліни «*Основи психології*» розроблено на основі освітньо-професійної програми «*Журналістика*», навчальних планів підготовки за денною формою навчання здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 061 «*Журналістика*» та відповідних нормативних документів.

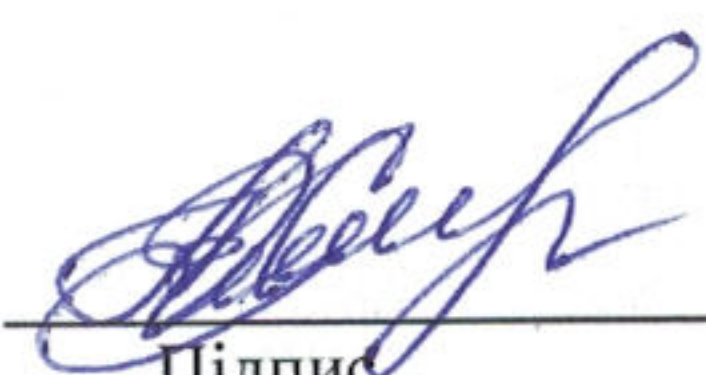
Робочу програму розробив викладач вищої категорії, викладач-методист
ФУРСА Любов Анатоліївна / /
(Прізвище, ім'я, по-батькові) Підпис

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії соціально-юридичних дисциплін, протокол № 1 від «29» серпня 2024р.

Голова циклової комісії / / Валентина ПИСАРЧУК
Підпис (Прізвище, ім'я, по-батькові)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від « 29 » серпня 2024 р.

Голова НМР

/ / Альона ХЕБДА
Підпис (Прізвище, ім'я, по-батькові)

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	9
2.3. Календарно-тематичний план	9 11
2.4. Питання до заліку.	13
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	13
3.1. Методи навчання	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	13
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь та критерії оцінювання	14

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Основи психології» розроблена на основі «Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни», затвердженого наказом директора від 20.03.2024 № 30-од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

«Основи психології» є спеціалізованим курсом професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів з журналістики, що спрямована на вивчення та розуміння базових категорій і понять психології, адже ефективність взаємодії між людьми залежить від базових знань психологічних процесів, комунікативної компетентності, культури спілкування, етичних підходів в різних життєвих професійних ситуаціях. Протягом курсу вивчаються та засвоюються психологічні особливості, психологія праці, елементи вікової психології. Також вивчаються різні психологічні процеси.

Метою навчальної дисципліни є вивчення студентами теоретичних засад та набуття практичних навичок у галузі психології, які є необхідними для формування психологічної компетентності у майбутнього фахівця, що визначатиме його професійну спроможність та сприятиме формуванню професіоналізму продовж життя.

Завдання навчальної дисципліни вивчення дисципліни є

- розуміння предмета, об'єкта, основного категоріального апарату і загального методичного арсеналу загальної психології;
- осягнення основних принципів та функцій загальної психології;
- вивчення основ історії психології як окремої науки;
- озброєння студентів такими здобутками сучасної психологічної науки, які б сприяли їх особистісному та професійному становленню, а також самоактуалізації та самореалізації майбутнього менеджера.
- оволодіння основними категоріями психології;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад вивчення психічної діяльності;
- оволодіння системою знань про психіку та її особливості;
- оволодіння глибоким знанням про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній;
- засвоєння теоретичних знань про людину, її психологію у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення психологічних досліджень;
- ознайомлення із функціями психолога-практика у соціальній сфері: в малих і великих соціальних групах, у закладах охорони здоров'я, правопорядку, освіти, на виробництві тощо;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна:

РН02. Знати та дотримуватися основних положень законодавства у сфері інформаційної діяльності та комунікацій.

РН03. Дотримуватися вимог стандартів під час створення журналістських матеріалів, рекламної та видавничої продукції

РН15. Розв'язувати типові практичні ситуаційні завдання, пов'язані з пошуком та розповсюдженням зафіксованої інформації

1.2. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна **Загальні:**

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, якими можна користуватись:

Загальні:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина України

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (Фахові):

СК8. Здатність використовувати різні методи збору інформації, правильно опрацьовувати фактичний матеріал, об'єктивно інформувати, оперувати засобами створення соціально-дієвих та ефективних журналістських матеріалів.

СК9. Здатність створювати різножанровий медіапродукт, враховуючи читацьке та цільове призначення.

СК15. Здатність ефективно комунікувати із соціумом через сучасні ЗМК, формуючи громадську думку.

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Історія і культура України», «Українська мова в ЗМІ», «Журналістикознавство», «Організація роботи ЗМІ», «Інтелектуально-психологічні засади ЗМК», та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Журналістська етика», «Журналістська майстерність».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

– навчального модуля № 1 «Загальні питання психології як науки. Психологічні процеси».

– навчального модуля № 2 «Особистість та її індивідуальні особливості», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Загальні питання психології як науки. Психологічні процеси»

Інтегровані вимоги модуля №1:

При вивченні даного модулю студенти повинні

-*знати*: предмет і структуру загальної психології, її основні дефініції, завдання, етапи становлення та розвитку; поняття та зміст психічних процесів, їх специфіку та принципи;

-*вміти*: виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні життєві ситуації, оперуючи психологічними поняттями, законами, механізмами; спостерігати, помічати, аналізувати та враховувати психічні процеси; своєчасно виявляти та усувати деформації в психологічній сфері; проводити психологічні дослідження різного рівня; робити позитивні висновки з негативного досвіду.

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання психологічної науки. Розвиток психіки і свідомості.

Психологія, як наука. Предмет психології. Психологія в системі наук, міждисциплінарні зв'язки та характеристика основних галузей. Методи дослідження в психології. Природа і сутність психіки людини. Індивідуальна свідомість як вища форма психічного відображення людини. Форми свідомості. Структура свідомості. Самоспостереження та самооцінка, як засоби самопізнання людини.

Тема 2. Відчуття та сприйняття як початковий рівень пізнання.

Поняття про відчуття. Фізіологічні основи відчуттів. Класифікація різновидів відчуттів. Властивості відчуттів. Поняття про сприйняття. Класифікація та види сприймань. Спостереження.

Тема 3. Увага. Властивості уваги. Уява, інтелект, креативність.

Поняття про увагу, її критерії, функції. Фізіологічні основи уваги. Види уваги. Властивості уваги та їх розвиток. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунття уяви. Процес створення образів уяви. Різновиди уяви. Визначення, структура інтелекту. Співвідношення інтелекту та креативності.

Тема 4. Пам'ять. Мислення.

Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції. Форми та процеси мислення. Різновиди мислення.

Модульна контрольна робота 1.

Модуль № 2 «Особистість та її індивідуальні особливості»

Інтегровані вимоги модуля №2:

При вивченні даного модулю студенти повинні:

-*знати*: психологічні особливості особистості; особливості психології вчинку; види темпераменту; особливості характеру людини; особливості вікової періодизації людини; особливості психології праці; механізми реалізації основних когнітивних процесів; структуру та особливості взаємодії компонентів особистісної сфери

-*вміти*: своєчасно виявляти та усувати деформації в психологічній сфері;

проводити психологічні дослідження особистості різного рівня; характеризувати особистість; визначати темперамент людини та особливості налагодження стосунків; робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших; реалізувати психологічний підхід до особистості; застосовувати аспекти психології праці в майбутній професійній діяльності

Тема 1. Психологія особистості. Теорії особистості. Психічні стани особистості.

Поняття про особистість. Співвідношення між поняттями «особистість», «суб'єкт», «індивід». Структура особистості. Теорії особистості.

Визначення та функції психічних станів. Класифікація психічних станів. Натхнення, віра, надія, любов, щастя.

Тема 2. Психологічна теорія діяльності людини.

Поняття про діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності та процес їх засвоєння. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність.

Тема 3. Темперамент – біологічний фундамент особистості. Характер і здібності людини.

Властивості темпераменту. Дослідження І.П.Павлова про 4 типи темпераменту. Концепція Айзенка про екстравертованість та інтровертованість, і невротизм.

Акцентуація характеру. Самооцінка і рівень домагань. Невротична особистість. Формування характеру. Особливості характеру людини. Здібності, задатки.

Тема 4. Психологія праці.

Аспекти праці, які вивчає психологія. Людина і професія. Психологічні проблеми вибору професії та навчання. Психологічні основи високої продуктивності праці. Досконала взаємодія керівника і підлеглих. Стрес.

Модульна контрольна №2.

1.4 Тематичний план

№	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усь ого	Лек ції	Лаб./ прак. занят тя	СР С
1	2	3	4	5	6
Модуль №1 «Загальні питання психології як науки. Психологічні процеси»					
		6 семестр			
1.1	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання психологічної науки. Розвиток психіки і свідомості.	10	2	4	4
1.2	Тема 2. Відчуття та сприйняття як початковий рівень пізнання.	10	2	4	4
1.3	Тема 3. Увага. Властивості уваги. Уява, інтелект, креативність.	10	2	4	4
1.4	Тема 4. Пам'ять. Мислення.	10	2	4	4
1.5	Модульна контрольна робота №1	4		1	3
Усього за модулем №1		44	8	17	19
Модуль №2 «Особистість та її індивідуальні особливості»					
2.1	Тема 1. Психологія особистості. Теорії особистості. Психічні стани особистості.	10	2	4	4
2.2	Тема 2. Психологічна теорія діяльності людини.	10	2	4	4
2.3	Тема 3. Темперамент – біологічний фундамент особистості. Характер і здібності людини.	10	2	4	4
2.4	Тема 4. Психологія праці.	10	2	4	4
2.5	Модульна контрольна робота №2	6	1	1	4
Усього за модулем №2		46	9	17	20
Усього за навчальною дисципліною		90	17	34	39

1.5 Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю.

1. Психологія як наука. Предмет і об'єкт психології. Міждисциплінарні зв'язки.
2. Поняття експерименту. Види досліджень в психології.
3. Поняття психіки в психології. Етапи розвитку психіки.
4. Свідомість як найвища форма розвитку психіки.
5. Відмінності психіки людей і тварин.
6. Діяльність в психології та її види.
7. Поняття мотиву. Види мотивів.
8. Поняття потреб. Піраміда Маслоу.
9. Характеристика мотиваційної сфери особистості. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти потреб. Базові, похідні та вищі потреби.

10. Мотив та потреби. Спрямованість як властивість особистості, її компоненти. Види спрямованості.
11. Мотивація мотивування та їх компоненти.
12. Співвідношення мотивів і цілей.
13. Інтереси, прагнення, переконання та установки як психологічні змінні мотивів.
15. Ігрова діяльність та її особливості.
16. Навчальна діяльність та її особливості.
17. Трудова діяльність та її особливості.
18. Творча діяльність та її особливості.
19. Відчуття як пізнавальний процес. Класифікація відчуттів.
20. Сприймання як пізнавальний процес. Класифікація сприйняття.
21. Увага. Фактори, що визначають вибірковість уваги. Характеристики уваги.
22. Мислення як пізнавальний процес. Етапи формування розумових дій.
23. Пам'ять як психічний процес. Ланки пам'яті. Режими запам'ятовування. Види пам'яті.
24. Уява як психічний процес. Види уяви.
25. Поняття креативності. Критичне мислення.
26. Поняття індивід, особистість, індивідуальність. Індивідуальні властивості особистості.
28. «Я-концепція» як вияв самосвідомості. Структурні компоненти самосвідомості.
29. Самосвідомість та її структура.
30. Погляди на проблему «Я» Джемса, З.Фройда, Р.Бернса, Роджерса, Маслоу, Фромма.
31. Проблема ідентифікації та рефлексії у контексті «Я-концепції». Самопереконавання та його форми. Структура самосвідомості.
32. Самопізнання, самооцінка, самоповага.
33. Темперамент та його характеристики.
34. Типи властивостей нервової системи за Павловим та їх відповідність типам темпераменту.
35. Виявлення темпераменту у діяльності.
36. Характер. Класифікація характерів за ставленням до певних аспектів діяльності.
37. Підходи до оцінки взаємовідносин темпераменту і характеру. 38. Властивості характеру.
39. Самооцінка, рівень домагань і фрустрація.
40. Здібності. Фактор спадковості та виховання у розвитку здібностей.
41. Особливості здібностей. Загальні та спеціальні здібності. 42. Обдарованість, талант, геніальність.
43. Інтереси, прагнення, переконання та установки як психологічні змінні мотивів.
44. Порівняльна характеристика емоцій, настрою та почуттів
45. Емоційні стани.

46. Стрес та його подолання.
47. Натхнення, любов, щастя, радість як психологічні стани особистості.
48. Психологія праці.
48. Поняття психологічного клімату. Фактори, що впливають на його формування
49. Психологічні основи високої продуктивності праці.
50. Людина і професія. Психологічні основи вибору професії та навчання.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. *При подачі лекційного та практичного матеріалу використовуємо методи:* словесні, наочні, практичні.
2. *За характером пізнавальної діяльності* використовуємо такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький.
3. *За системним підходом до навчального процесу* використовуємо прийоми і методи навчання: стимулювання і мотивації студентів, контролю і самоконтролю в навчанні;
4. *Методи оцінювання, діагностики знань, досягнення результатів навчання:* усні та письмові презентації, тести, кейс-метод, фронтальне опитування, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань.

3.2. Рекомендована література **Базова література**

Базова література

1. Варій М. Й. Психологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 288 с.
2. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л. В. Долинська, В. Огороднійчук, Т.М. Лисянська. – К.: Либідь, 2005. – 464 с.
3. Волошина Л.В., Долинська С.О., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: практикум: навч. посібник. – К.: Каравела, 2019. – 280 с.
4. Загальна психологія: підручник. / О.В. Скрипченко Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін.. – К.: Каравела, 2020. – 464 с.
5. Зелінська Т. М. Практикум із загальної психології: навч. посіб. / Т. М. Зелінська, І.В. Михайлова. – К.: Каравела, 2018. – 272 с.
6. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навчальний посібник/ П. А. М'ясоїд. – К.: Вища школа, 2004. – 487 с.
7. Максименко С.Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С.Д.Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 272 с.

8. Основи загальної психології: Навчальний посібник: У 2-х т. / Укл.: – Т. 1. – 322 с. О. В. Положенко, Л. М. Омельченко, С. В. Яшник та ін. – К.: НУБіП, 2009.
9. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посіб. / Савчин М.В. – К.: Академвидав, 2018- 464с.
10. Сергєєнкова О. П. Загальна психологія. Навч. посіб./ О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

Додаткова література

1. Загальна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. - К.: Академвидав, 2011. – 464 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaochka.net/catalog_p_8_p_150.html
2. Зейгарник Б. В. Патопсихология: Учебное пособие/ Б. В. Зейгарник. –М.: Академия, 2003. – 208 с.
- 3.Кацавець Р.С. Вікова психологія. Навч. посіб. / Р. С. Кацавець – К.: Алерта, 2019. – 112 с
4. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
5. Поліщук В.М. Соціальна психологія. (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення). Навчальний посібник. Суми: - ТОВ «ВТД «Університетська книга». 2019. - 217с.
- 6.Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. Навч. пос. 2-ге вид. К.: Каравела, 2018. - 336с.
7. Філоненко М.М. Психологія спілкування. [Підручник для студ. вищих навч. закладів] / М.М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
8. Харцій О.М. Візуальна психодіагностика. Навч. посібник. Рекомендовано МОН України. К.: Каравела, 2019. 224 с.

3.3. Інформаційні ресурси

- 1.Електронний кампус <http://www.login.kpi.ua/>
2. www.gumer.info
3. www.Psylib.kiev.ua
4. www.culonline.com.ua
- 5.Максименко С.Д. Загальна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С.Д. Максименко. – К. : «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с. – Режим доступу: <http://www.share.net.ua/forum/index.php>
6. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
7. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
8. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
8. Наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>)
9. e-репозитарій <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>
10. сайт e-навчання <https://elearn.uzhnu.edu.ua>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	Вид навчальної роботи	Мах кількість балів
Семестр 6			
Модуль № 1 «Загальні питання психології як науки. Психологічні процеси»		Модуль № 2 «Особистість та її індивідуальні особливості»	
Вид навчальної роботи		Вид навчальної роботи	
Лабораторні/практичні /семінари	8х 3б=24	Лабораторні/практичні /семінари	8х 3б=24
Виконання окремих завдань (вказати конкретні завдання, що оцінюються)	4х 2б=8	Виконання окремих завдань (вказати конкретні завдання, що оцінюються)	4 х 2б =8
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24	Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше	24
Самостійна робота	8	Самостійна робота	8
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	Виконання модульної контрольної роботи №2	10
Усього за модулем №1	Сума балів	Усього за модулем №2	Сума балів
Усього за модулями №1, №2			100
Усього за дисципліною			100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

**Критерії оцінювання
та відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформований, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
82-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального, робота з двома-трьома незначними помилками.
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено максимальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або однією-двома значними помилками
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не містять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з основним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних знань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-66		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59		FX	«Незадовільно» (з можливістю повторного складання – теоретичний зміст курсу освоєний частково,

	Незадовільно		теоретичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань, не виконано, або якість їхнього виконання, оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-34		F	« Незадовільно » (з обов'язковим повторним курсом) – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

